

Norges best styrte kommuner - Kommuneindeksen 2024

Hvordan få mest og best velferd ut av hver krone?
Fokus på kunsten å levere tjenester med god kvalitet med lave kostnader

Webinar 30. april - oppdragsgiver Storebrand Livsforsikring

Hva er god styring av kommuner og hva kan vi lære av de beste?

- ▶ Hypotesen er at kommunene med de beste resultatene er de kommunene som er best styrt. De har kanskje noe interessant å lære bort.
- ▶ Kommuneindeksen legger vekt på kommunens rolle som tjenesteprodusent. 90% av utgiftene går til svært lovstyrte oppgaver som produsent av velferdstjenester.
- ▶ Kommunene må klare å levere gode tjenester i tilstrekkelig omfang uten å miste kontrollen over økonomien. Vi sammenligner derfor tjenestekvalitet, kostnadsnivå og finanser.
- ▶ Kostnader, kvalitet og finanser teller likt i Kommuneindeksen.
- ▶ Kostnader og kvalitet teller likt i indeks for effektivitet.
- ▶ Alle kommuner teller likt.
- ▶ Kommuneindeksen sammenligner kommunenes resultater de tre siste årene.
- ▶ Indeksen for hver indikator er avstanden fra kommunegjennomsnittet, målt i standardavvik. Kommunene rangeres på grunnlag av indeksen.

Hva er nytt i Kommuneindeksen 2024?

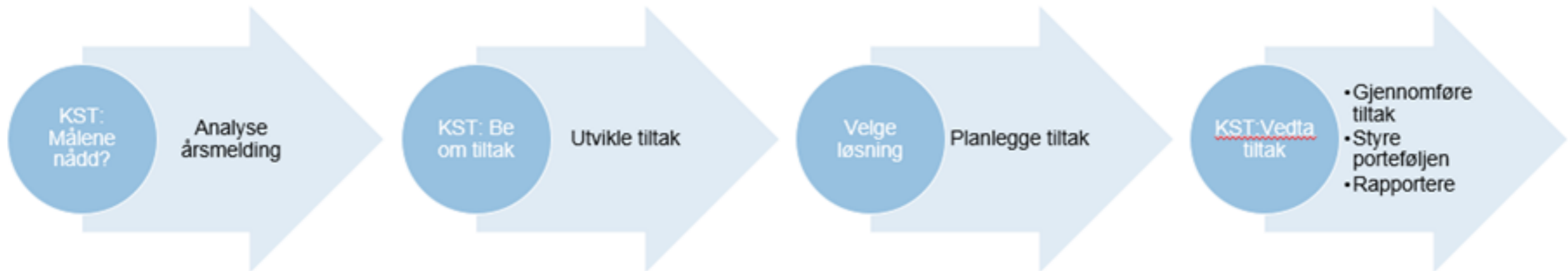
- ▶ **Tidlig nok ute** til at kommunene kan benytte Kommuneindeksen som del av analysefasen i budsjettarbeidet - jmf. årshjulet nedenfor
- ▶ **Tidsserier** - utvikling de siste tre årene for alle indeksene
- ▶ Den viktigste utviklingen skjer på tjenestenivå - **datagrunnlaget er vedlagt rapportene til hver kommune**

Kommuneindeksen
2024

4204
Kristiansand

AGENDA
KAUPANG

Oppsummering av funnene i Kommuneindeksen 2024

Hvilke kommuner får mest og best velferd ut av hver krone?

- Liten/ingen sammenheng mellom kommunestørrelse og kvalitet
- Liten/ingen sammenheng mellom kostnader og kvalitet
- Liten sammenheng mellom inntektsnivå og finanser
- En viss sammenheng mellom sentralitet og god styring
- Flertallet av kommunene med god styring i år, hadde det også i fjor
- Kommuner med befolkningsvekst, ser ut til å ha en fordel og er gjennomgående mer effektive

Hva er god styring av kommuner og hva kan vi lære av de beste?

- Fokus på effektiv drift og kunsten å levere tjenester med god kvalitet med lave kostnader
- God ledelse og hardt arbeid er nødvendig for å skape gode resultater i kommunene. Det er ikke nok med mye penger eller flaks.

Kvalitetsindeksen 2024

Utvikling siste tre år				
Region	Gjennomsnitt på Indeks kvalitet	Rang kvalitet	rang kvalitet i fjor	rang kvalitet i forfjor
4222 Bykle	0,63	1	1	1
4650 Gloppen	0,47	2	2	2
3040 Nesbyen	0,44	3	16	5
4629 Modalen	0,42	4	6	41
3434 Lom	0,37	5	25	12
4224 Åseral	0,34	6	10	24
3822 Nissedal	0,31	7	5	66
3039 Flå	0,30	8	99	15
4648 Bremanger	0,29	9	57	62
3439 Ringeby	0,28	10	14	26
4619 Eidfjord	0,28	11	163	306
4644 Luster	0,28	12	9	7
4227 Kvinesdal	0,27	13	4	36
1133 Hjelmeland	0,27	14	19	9
3425 Engerdal	0,27	15	72	103
1121 Time	0,26	16	22	49
4642 Lærdal	0,25	17	30	114
4643 Årdal	0,24	18	12	11
3045 Sigdal	0,24	19	27	73
1532 Giske	0,24	20	52	97
5033 Tydal	0,23	21	40	240
3413 Stange	0,23	22	35	31
1135 Sauda	0,23	23	13	68
3006 Kongsberg	0,23	24	18	42
3016 Rakkestad	0,23	25	78	118

- ▶ Både store og små kommuner på listen
- ▶ Både rike og fattige kommuner på listen
- ▶ Ingen kommuner har god kvalitet i alle tjenester. Alle kan bli bedre
- ▶ Ingen kommuner har dårlig kvalitet i alle tjenester
- ▶ Større variasjon i kvalitet i små kommuner
- ▶ 15 av kommunene på topp 25-listen i 2024 var også på listen i 2023

Kostnadsindeksen 2024

Kommune	Indeks kostnad	Rang kostnad ▲	Rang kostnad i fjor	Rang kostnad i forfjor
3036 Nannestad	1,41	1	1	4
3028 Enebakk	1,28	2	5	10
1120 Klepp	1,27	3	6	5
3029 Lørenskog	1,25	4	12	27
1119 Hå	1,19	5	4	2
3023 Nesodden	1,17	6	16	31
3027 Rælingen	1,16	7	18	14
3017 Råde	1,14	8	3	68
3034 Nes	1,13	9	10	6
4204 Kristiansand	1,13	10	45	33
5028 Melhus	1,12	11	63	24
3801 Horten	1,12	12	37	28
3018 Våler (Viken)	1,12	13	42	7
3030 Lillestrøm	1,10	14	15	42
3020 Nordre Follo	1,09	15	24	49
3805 Larvik	1,08	16	9	15
1121 Time	1,07	17	22	18
3053 Jevnaker	1,07	18	17	19
3804 Sandefjord	1,06	19	34	17
1531 Sula	1,05	20	11	13
3019 Vestby	1,04	21	20	12
3442 Østre Toten	1,03	22	32	39
3022 Frogn	1,02	23	64	46
3021 Ås	1,02	24	28	32
3026 Aurskog-Høland	1,02	25	13	11

- ▶ Kristiansand er på 10. plass og Tønsberg er på 44. plass
- ▶ Mange vekstkommuner rundt de store byene
- ▶ Ingen stordriftsfordeler over 20.000 innbyggere?
- ▶ 17 av kommunene på topp 25-listen i 2024 var også på listen i 2023
- ▶ Kommunene med de høyeste kostnadene, bruker tre ganger så mye penger per innbygger som de billigste

Effektivitetsindeksen 2024

Region	Indeks effektivitet	Rang effektivitet	Rang effektivitet i fjor	Rang effektivitet i forfjor
3029 Lørenskog	0,70	1	4	18
1121 Time	0,67	2	3	10
3036 Nannestad	0,64	3	2	7
3801 Horten	0,64	4	17	9
1120 Klepp	0,63	5	16	4
3027 Rælingen	0,63	6	7	5
3020 Nordre Follo	0,63	7	10	29
4204 Kristiansand	0,63	8	40	30
1532 Giske	0,62	9	24	16
3804 Sandefjord	0,60	10	22	8
3805 Larvik	0,59	11	6	6
1119 Hå	0,59	12	8	3
3023 Nesodden	0,59	13	31	45
3442 Østre Toten	0,59	14	13	24
3028 Enebakk	0,58	15	23	44
3413 Stange	0,58	16	32	39
1516 Ulstein	0,57	17	14	41
1108 Sandnes	0,56	18	12	25
5028 Melhus	0,56	19	72	27
3021 Ås	0,56	20	30	12
3030 Lillestrøm	0,55	21	28	49
3053 Jevnaker	0,55	22	11	28
4211 Gjerstad	0,55	23	68	14
3022 Frogn	0,54	24	67	71
4650 Gloppen	0,53	25	44	48

- ▶ Mest effektiv = kvalitet og kostnader med lik vekting
- ▶ Lørenskog, Time, Nannestad, Horten og Klepp på topp. Kristiansand er på 8. plass og Tønsberg er på 33. plass
- ▶ Ikke store forskjeller mellom de beste
- ▶ Ikke store forskjeller mellom de beste og gjennomsnittet
- ▶ Mange bykommuner og vekstkommuner rundt de store byene
- ▶ Få små kommuner
- ▶ Av årets mest effektive kommuner var 16 også på fjorårets liste og 14 på listen alle tre årene

Finansindeksen 2024

Region	Indeks finans	Rang finans	Rang finans i fjor	Rang finans i forfjor
1547 Aukra	4,94	1	2	1
1134 Suldal	3,22	2	1	2
4224 Åseral	3,05	3	74	8
4222 Bykle	2,68	4	6	4
3043 Ål	2,65	5	29	160
4628 Vaksdal	2,40	6	137	146
4641 Aurland	2,27	7	3	20
4218 Iveland	2,08	8	33	30
5033 Tydal	2,02	9	10	29
1135 Sauda	2,00	10	146	143
3424 Rendalen	1,97	11	20	14
4619 Eidfjord	1,92	12	5	10
1151 Utsira	1,89	13	4	23
5432 Loppa	1,81	14	51	123
4221 Valle	1,74	15	88	237
3823 Fyresdal	1,58	16	49	51
4227 Kvinesdal	1,56	17	84	80
3818 Tinn	1,55	18	34	21
3434 Lom	1,52	19	17	48
4634 Masfjorden	1,48	20	32	7
3046 Krødsherad	1,41	21	11	22
1811 Bindal	1,40	22	22	38
4642 Lærdal	1,37	23	122	68
5044 Namsskogan	1,37	24	48	60
4220 Bygland	1,34	25	141	183

- ▶ Netto driftsresultat (50%), netto lånegjeld (25%) og disposisjonsfond (25%)
- ▶ Enorme forskjeller mellom de beste og gjennomsnittet
- ▶ Mange små kommuner og kraftkommuner
- ▶ Inntektsnivået forklarer bare 10% av variasjonen i finansene
- ▶ Store variasjoner fra år til år. Engangsinntekter slår kraftig inn i enkelte kommuner (havbruksfond)

Kommuneindeksen 2024 - Norges best styrte kommuner

Topp 25 – basert på foreløpige tall

1547 Aukra	1119 Hå	3037 Hurdal
1135 Sauda	4227 Kvinesdal	1160 Vindafjord
4218 Iveland	1124 Sola	3034 Nes
3046 Krødsherad	3434 Lom	3442 Østre Toten
3804 Sandefjord	3053 Jevnaker	1114 Bjerkreim
4628 Vaksdal	3017 Råde	4204 Kristiansand
3424 Rendalen	1108 Sandnes	3023 Nesodden
1120 Klepp	3043 Ål	3047 Modum
4219 Evje og Hornnes		

Hovedfunnene

- ▶ Kommuneindeksen = Kvalitetsindeksen + Kostnadsindeksen + Finansindeksen
- ▶ Både rike og fattige kommuner
- ▶ Både store og små kommuner
- ▶ Størrelsen forklarer bare 2% av variasjonen i Kommuneindeksen
- ▶ Større variasjon i resultater i små kommuner
- ▶ Endelig kåring på Arendalsuka (basert på KOSTRA juni 2024)
- ▶ Kristiansand er foreløpig på 23. plass og Tønsberg på 101. plass
- ▶ 10 av kommunene på topp 25-listen i 2024 var også på listen i 2023

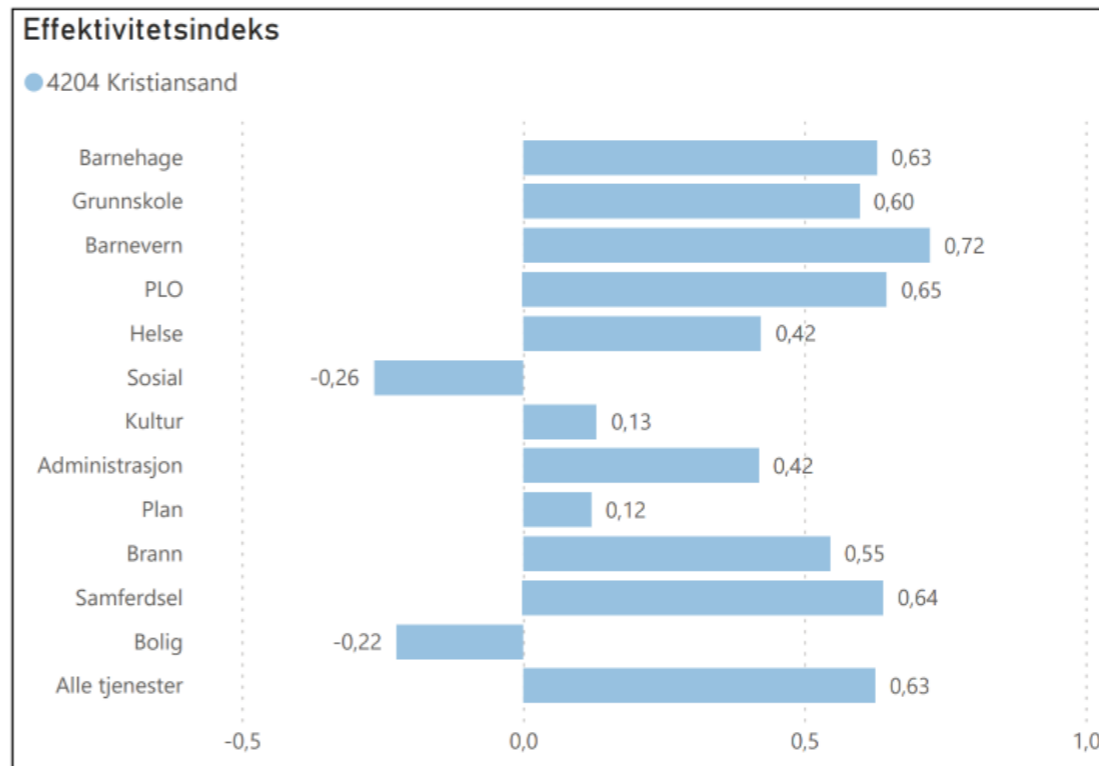
Resultater Kristiansand: Positiv utvikling siste tre år

4204 Kristiansand rangeres som nummer 23 i Kommuneindeksen 2024

Utvikling siste tre år

Region	2021	2022	2023
4204 Kristiansand			
Rang kommuneindeks	46	114	23
Rang kvalitet	132	110	85
Rang kostnad alle tjenester	33	45	10
Rang finans	124	243	131
Rang effektivitet	30	40	8
Kommuneindeks	0,39	0,20	0,44
Indeks kvalitet	0,09	0,11	0,12
Indeks kostnad alle tjenester	0,95	0,92	1,13
Indeks finans	0,13	-0,42	0,08
Indeks effektivitet	0,52	0,52	0,63

Region	Rang kommuneindeks	Rang kvalitet	Rang kostnad	Rang finans	Rang effektivitet
1103 Stavanger	74	66	135	95	115
1108 Sandnes	16	41	34	78	18
3004 Fredrikstad	99	95	53	214	41
3005 Drammen	84	171	27	202	32
3025 Asker	67	64	92	127	78
3030 Lillestrøm	54	186	14	158	21
3803 Tønsberg	101	86	44	234	33
4203 Arendal	133	69	71	249	52
4204 Kristiansand	23	85	10	131	8
4601 Bergen	110	207	120	133	127
5001 Trondheim	68	97	75	141	68
Gruppe 12	84	117	80	151	74

Finansielle nøkkeltall siste tre år

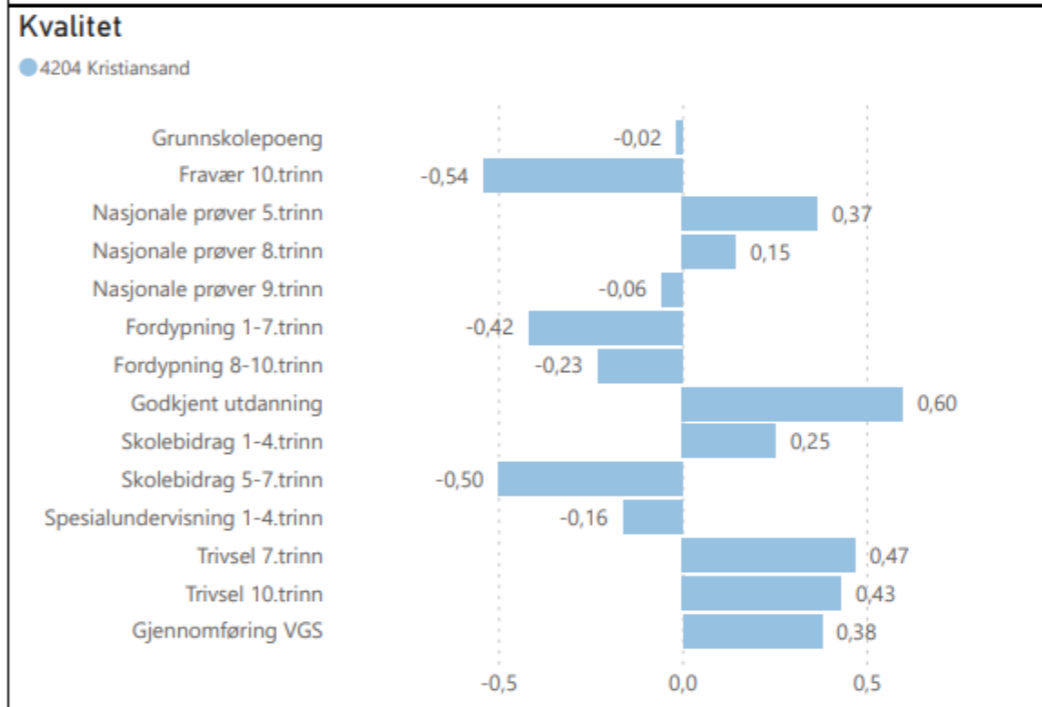
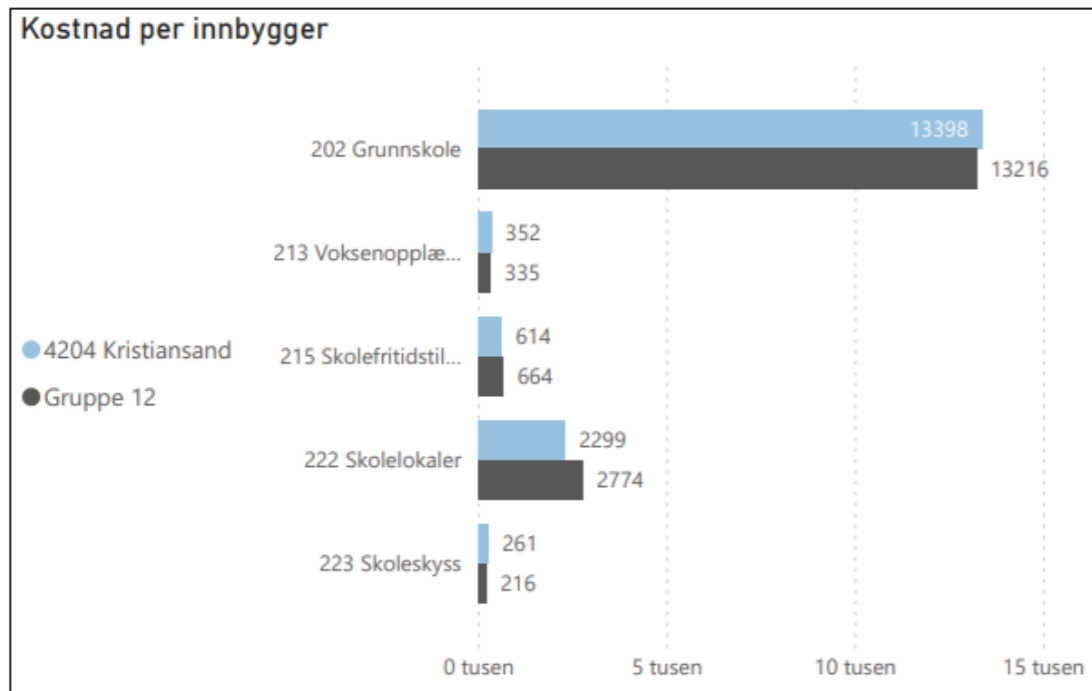
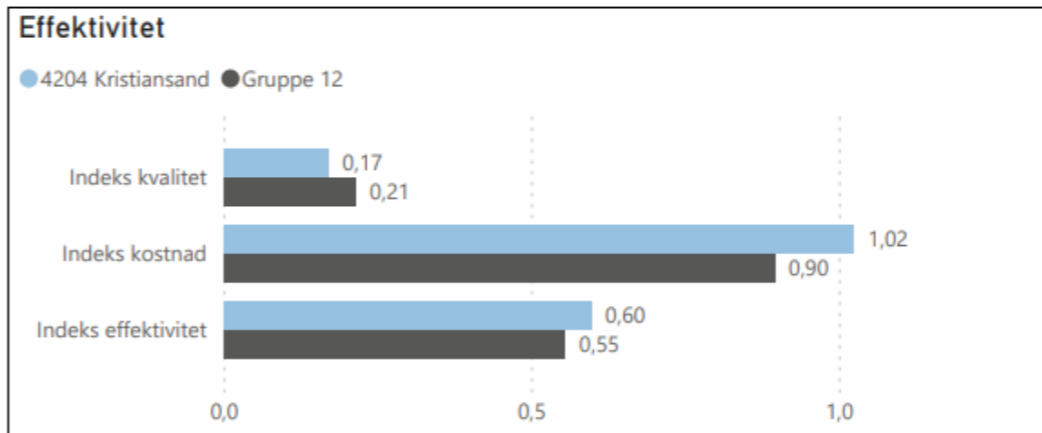
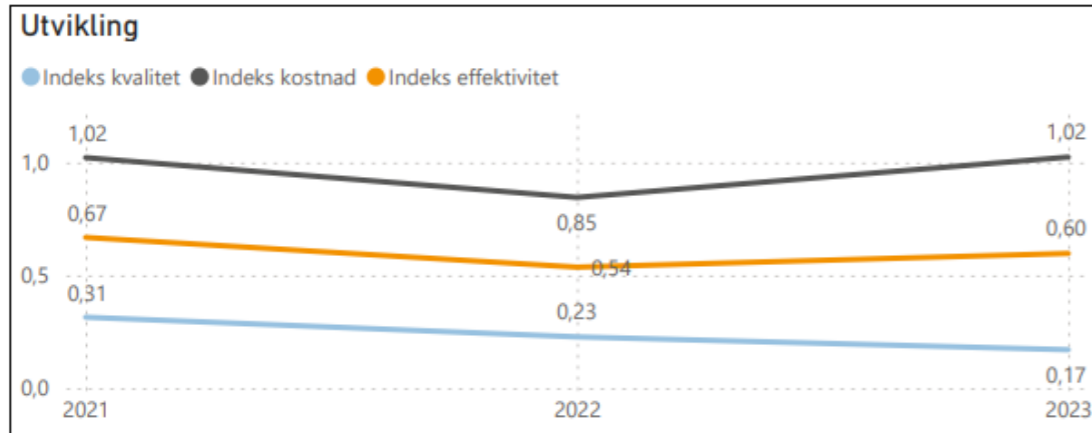
Region	2021	2022	2023
4204 Kristiansand			
Indeks finans	0,13	-0,42	0,08
Disposisjonsfond i prosent	0,20	0,17	0,18
Netto driftsresultat i prosent	0,04	-0,01	0,02
Netto lånegjeld i prosent	0,99	0,96	0,95

Grunnskolen i Kristiansand: Sterke resultater over tid

Kommunen er nummer

38

Grunnskole: mer effektiv enn gjennomsnittet

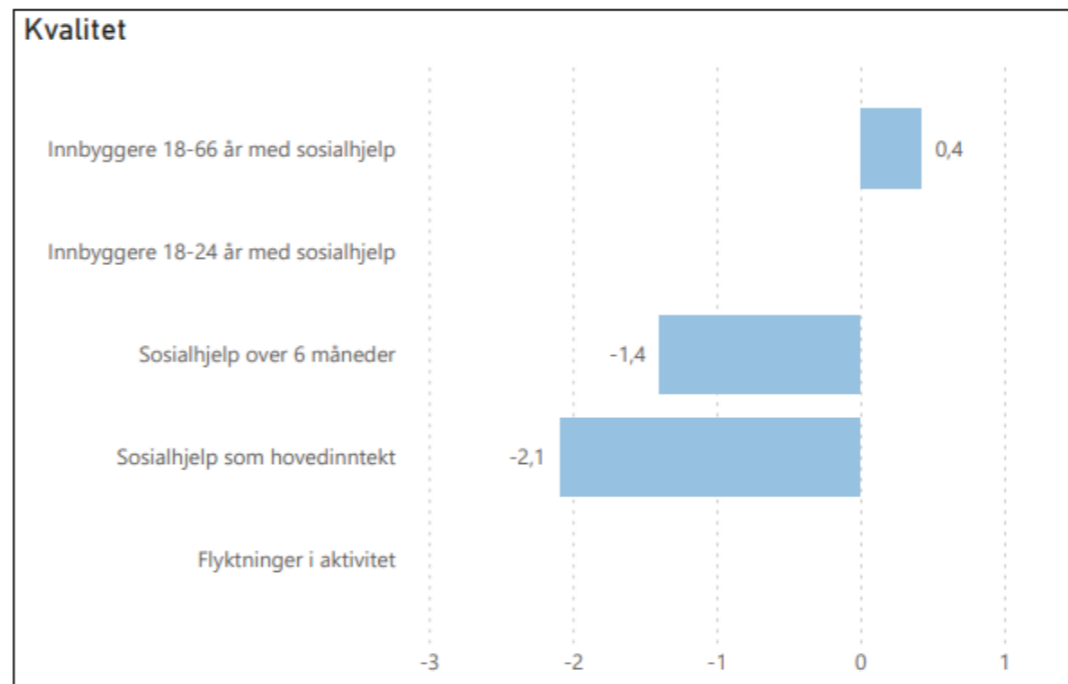
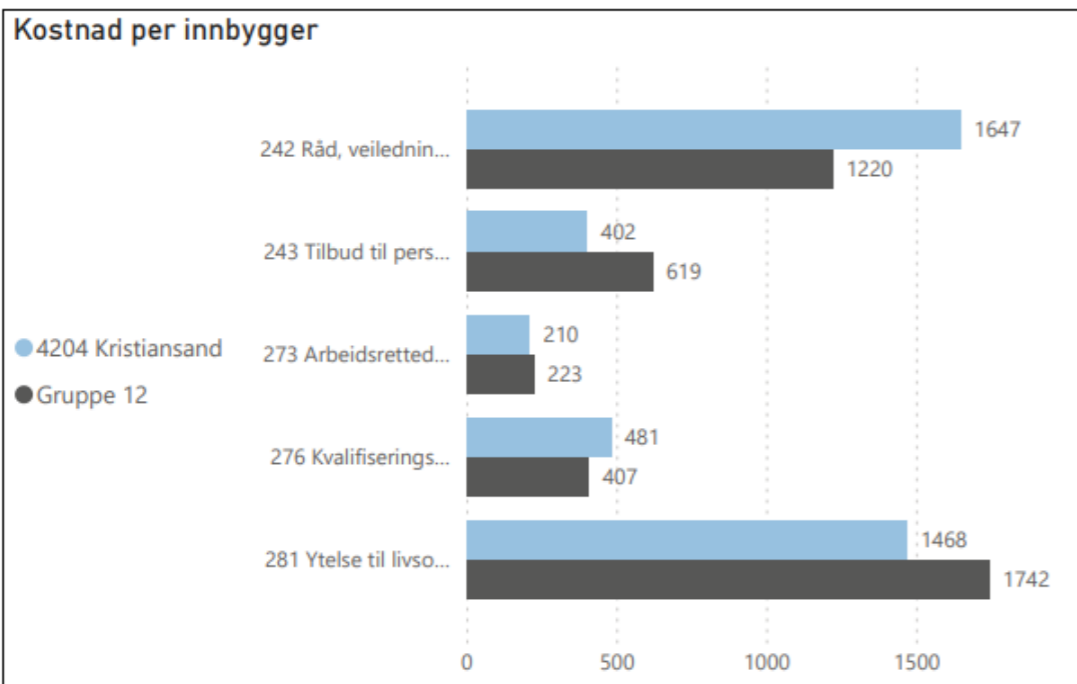
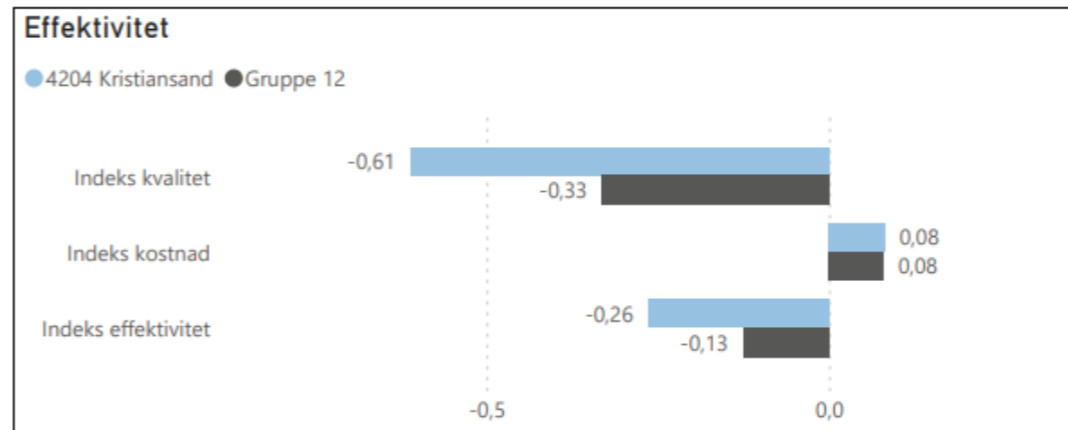
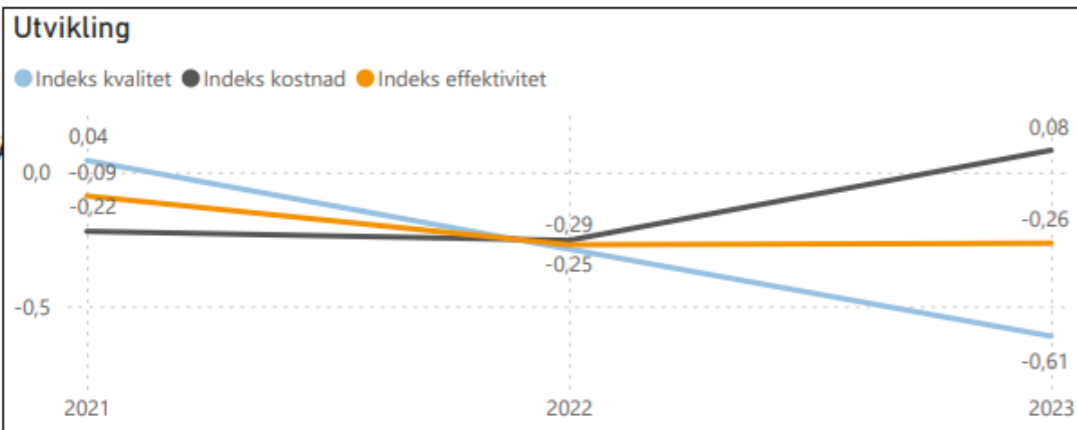

Sosialtjenestene i Kristiansand: Stort utviklingspotensial, kostnadene er redusert, men kvaliteten har blitt dårligere fra 2021 til 2023

Kommunen er nummer

256

Sosial: mindre effektiv enn gjennomsnittet

Tønsberg rangeres som nr. 101 i Kommuneindeksen 2024

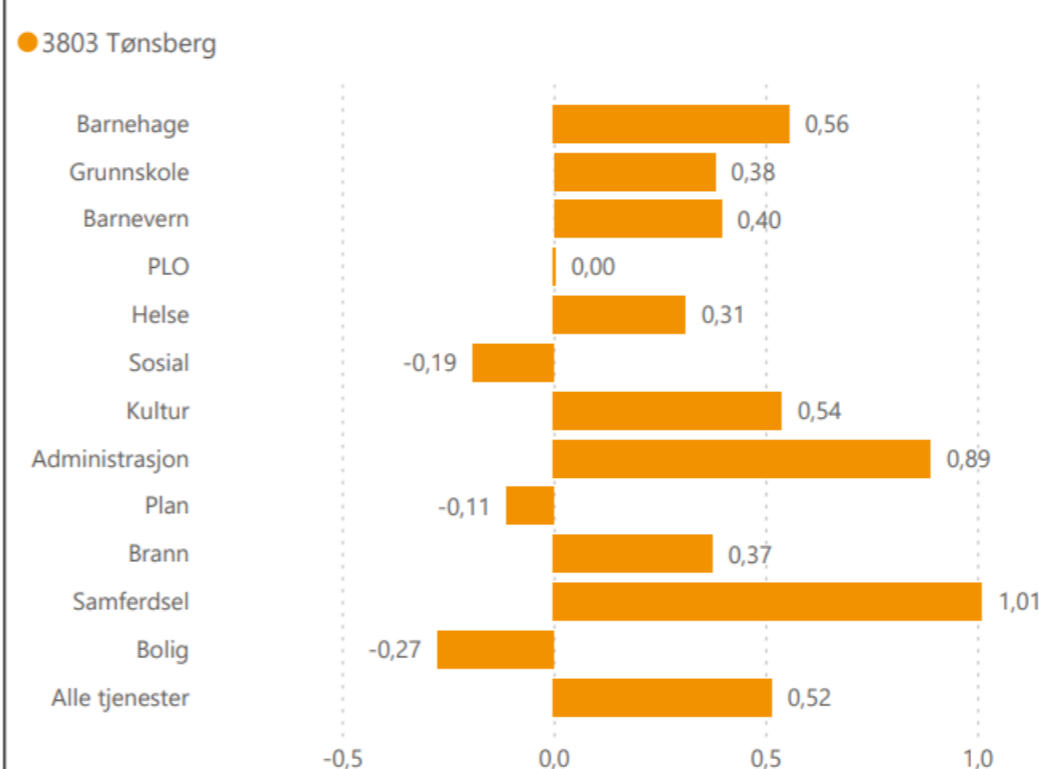
Kommunen har hatt en negativ utvikling innen både kostnader, kvalitet og finanser de siste tre årene

Utvikling siste tre år

Region	2021	2022	2023
3803 Tønsberg			
Rang kommuneindeks	33	44	101
Rang kvalitet	40	77	86
Rang kostnad alle tjenester	21	29	44
Rang finans	128	159	234
Rang effektivitet	11	19	33
Kommuneindeks	0,45	0,37	0,21
Indeks kvalitet	0,19	0,15	0,12
Indeks kostnad alle tjenester	1,03	1,03	0,91
Indeks finans	0,11	-0,06	-0,40
Indeks effektivitet	0,61	0,59	0,52

Region	Rang kommuneindeks	Rang kvalitet	Rang kostnad	Rang finans	Rang effektivitet
3003 Sarpsborg	66	77	45	172	30
3020 Nordre Follo	32	48	15	154	7
3803 Tønsberg	101	86	44	234	33
3804 Sandefjord	5	75	19	36	10
3805 Larvik	48	108	16	168	11
3807 Skien	55	117	77	102	77
4203 Arendal	133	69	71	249	52
4204 Kristiansand	23	85	10	131	8
Gruppe 11	86	117	56	175	52

Effektivitetsindeks

Finansielle nøkkeltall siste tre år

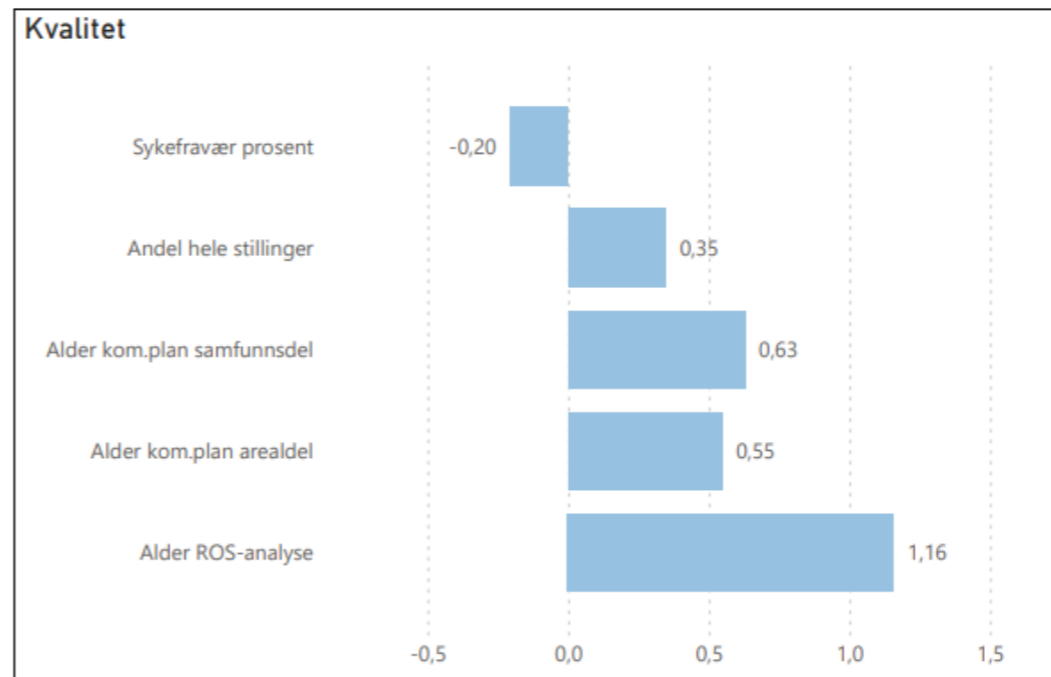
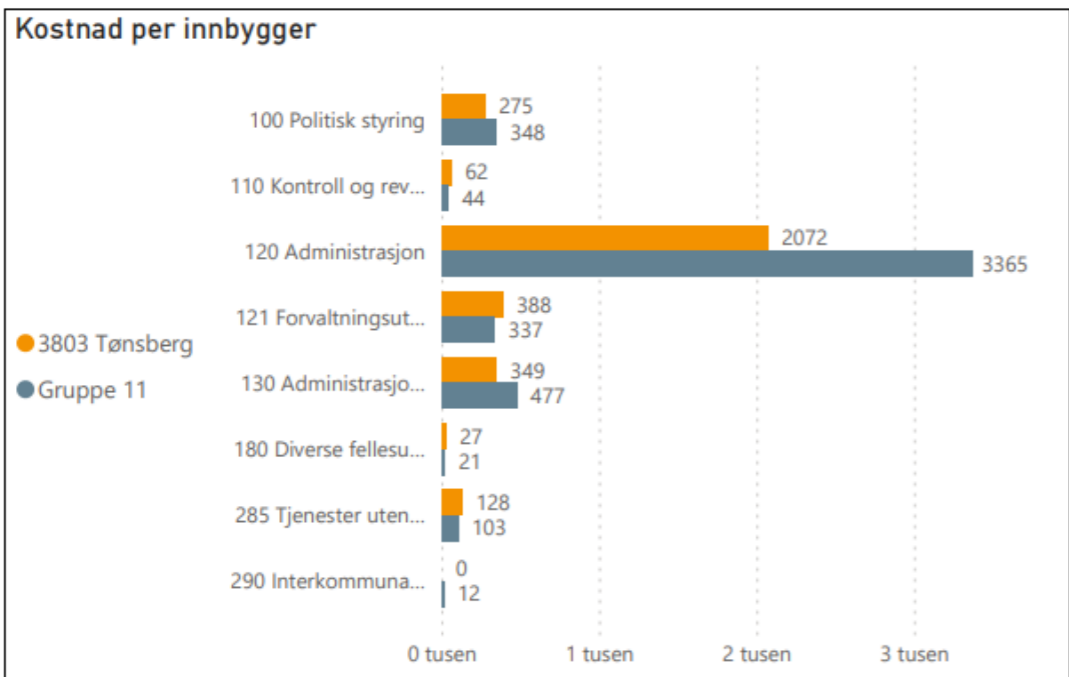
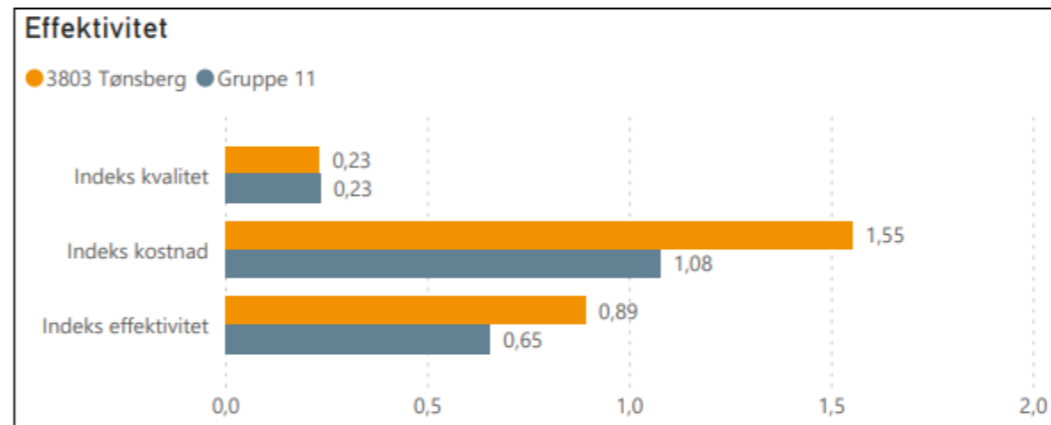
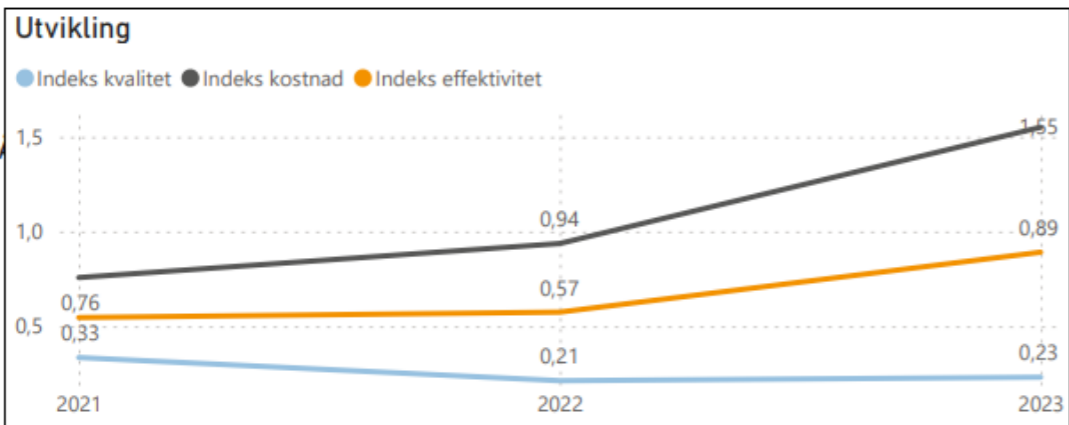
Region	2021	2022	2023
3803 Tønsberg			
Indeks finans	0,11	-0,06	-0,40
Disposisjonsfond i prosent	0,12	0,15	0,12
Netto driftsresultat i prosent	0,05	0,03	-0,02
Netto lånegjeld i prosent	0,95	0,98	0,96

Effektiv administrasjon i Tønsberg

Kommunen er nummer

5

Administrasjon: mer effektiv enn gjennomsnittet

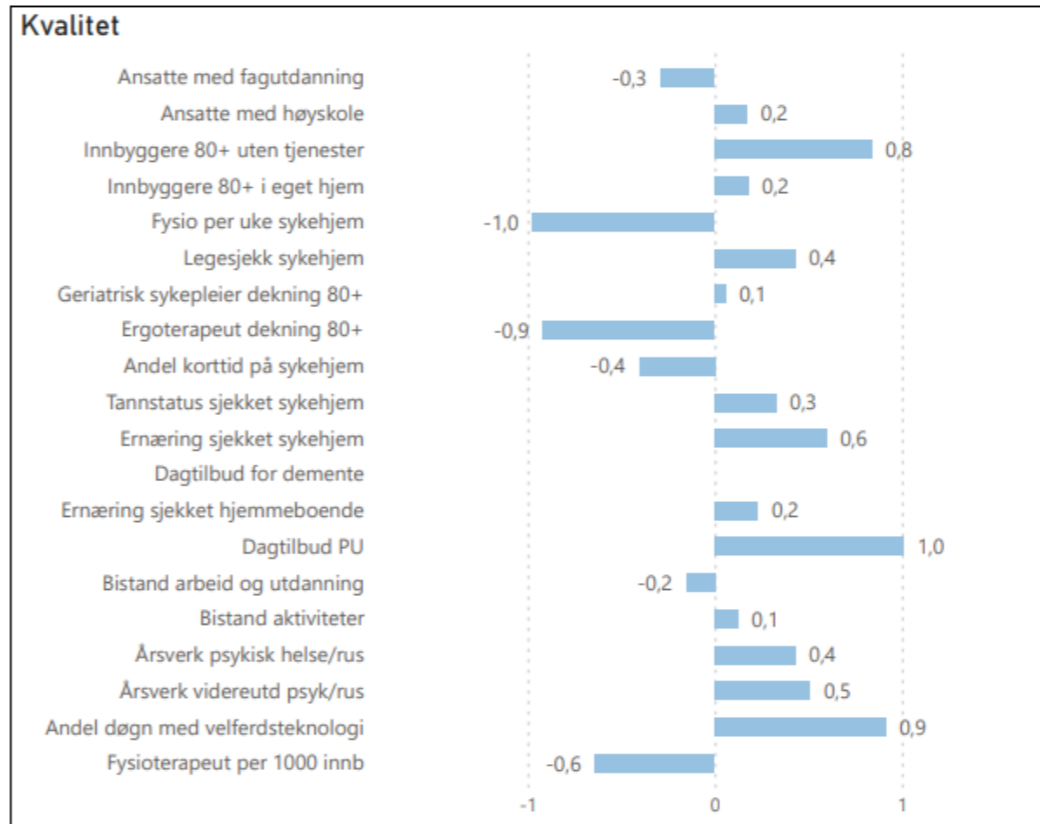
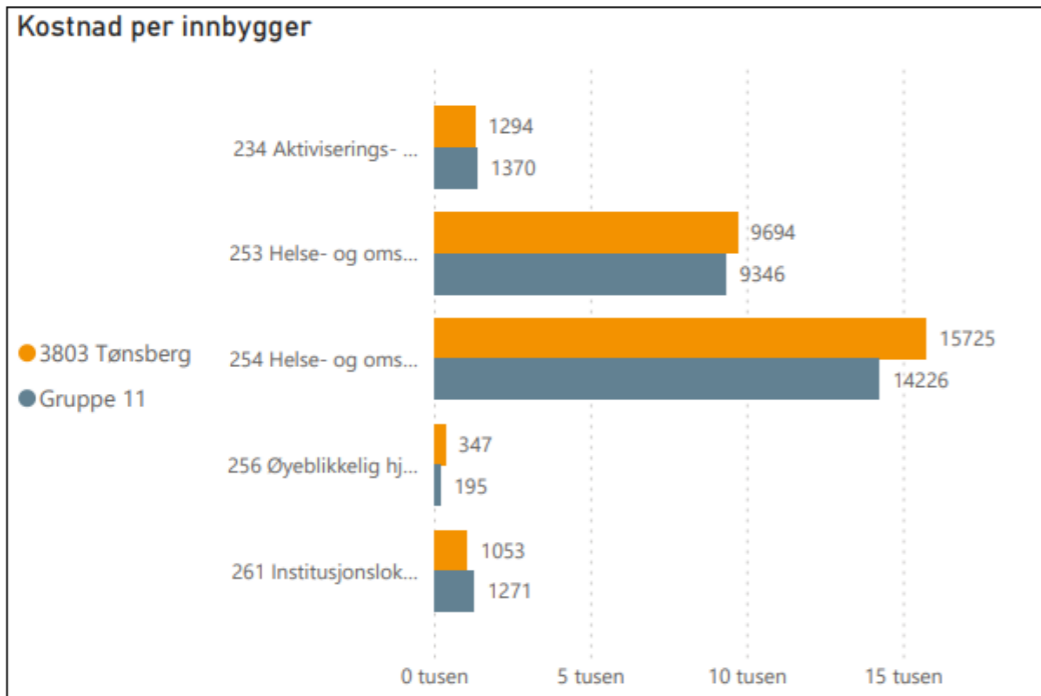
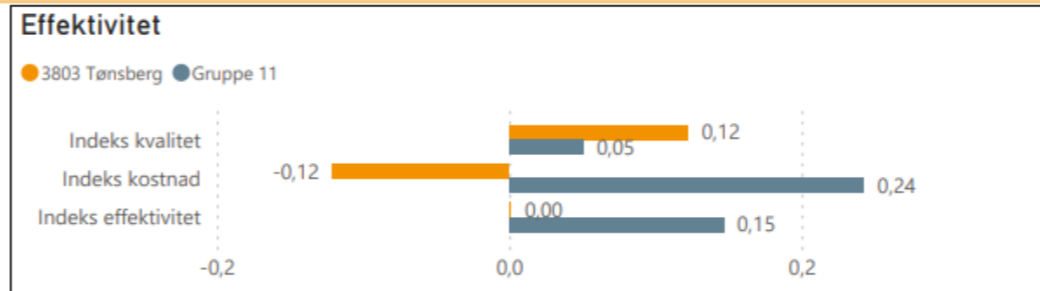
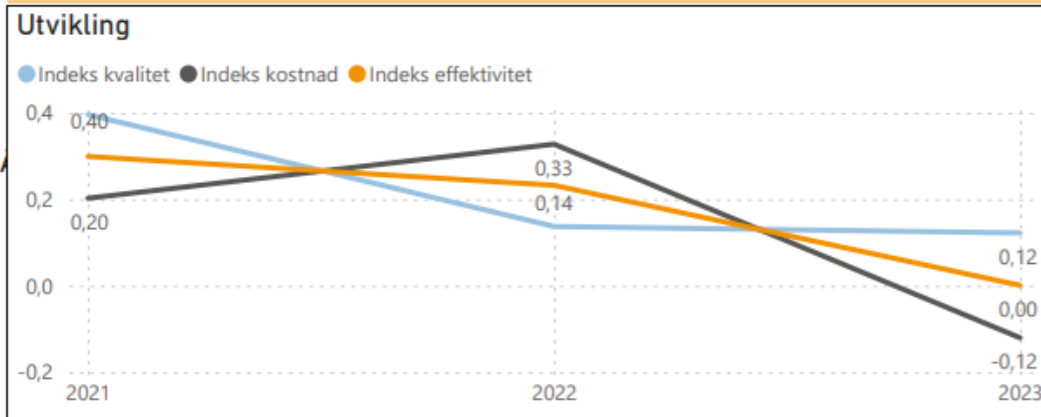

Pleie- og omsorgstjenestene i Tønsberg har et utviklingspotensial, driver som landsgjennomsnittet, men med høyere kostnader enn kommunegruppe 11

Kommunen er nummer

205

Pleie og omsorg: mer effektiv enn gjennomsnittet

Datagrunnlaget for kvalitetsindikatorene

- utviklingen de siste tre årene som vedlegg til de kommunevise rapportene

Pleie og omsorg

Region	2021	2022	2023
3803 Tønsberg			
Andel ansatte med høyskoleutdanning	33,8 %	32,7 %	33,1 %
Andel ansatte med fagutdanning	0,77	0,75	0,76
Andel innbyggere 80+ på institusjon	12,0 %	11,2 %	11,3 %
Andel innbyggere over 80 uten tjenester	41 %	41 %	41 %
Andel beboere vurdert av lege	70,60	71,40	81,80
Ernæringsstatus kartlagt hjemmeboende	15,80	24,35	24,35
Ernæringsstatus kartlagt sykehjem	67,31	66,99	66,99
Tannstatus kartlagt siste år	43,03	55,22	55,22
Timer fysioterapi per uke per beboer på sykehjem	0,37	0,37	0,08
Ergoterapeut per 1000 innbygger 80+	1,4	1,1	1,7
Geriatrisk sykepleier per 1000 innbygger 80+	14,35	13,32	12,39
Geriatrisk sykepleier per 10000 inbygger	6,0	5,5	5,2
Fysioterapeuter per 10000 innbygger	8,9	8,8	8,6
Bistand fritidsaktiviteter	62,72	61,70	61,70
Bistand til arbeid og utdanning	77,12	77,95	77,95
Andel demente med dagtilbud	227,00		
Dagtilbud PU	52,21	54,02	54,02
Andel vedtaksdøgn med velferdsteknologi	0,66	0,68	0,69
Årsverk psykiatri	4,19	4,27	4,27
Årsverk psykiatri videreutdanning	1,58	1,50	1,50

Samferdsel

Region	2021	2022	2023
3803 Tønsberg			
Andel vei for syklist	39,10	39,60	39,50
Andel vei med belysning	100,00	100,00	100,00
Andel vei uten fast dekke	7,90	2,10	2,50

Kultur

Region	2021	2022	2023
3803 Tønsberg			
Andel søkere kulturskole 6-15 år	13,20	11,90	13,40
Besøk på bibliotek per innbygger	4,1	5,4	5,3
Kinobesøk per innbygger	2,1	3,2	3,5
Utlån bibliotek per innbygger	4	4	4
Besøk fritidsklubb per innbygger 6-20 år	129	301	355

Administrasjon

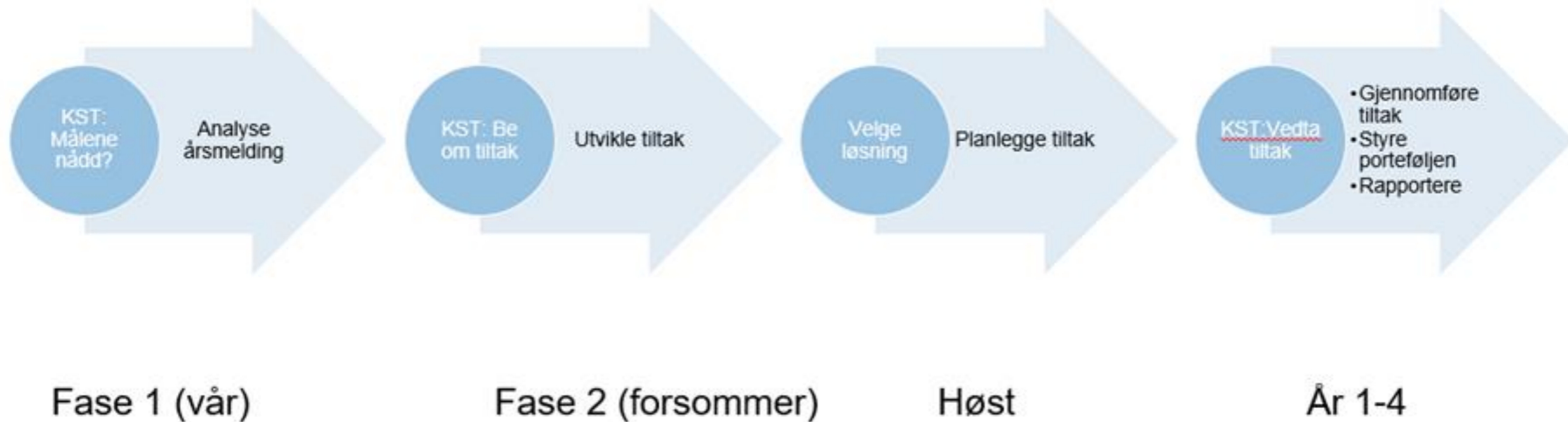
Region	2021	2022	2023
3803 Tønsberg			
Andel heltid	0,73	0,74	0,75
Sykefravær prosent	0	0	0
Alder Kommuneplanens arealdel	2019	2019	2019
Alder Kommuneplanens samfunnsdel	2 021,00	2 021,00	2 021,00
Alder ROS	2020	2020	2022

Brann

Region	2021	2022	2023
3803 Tønsberg			
Andel a-objekter med tilsyn siste 2 år	17 %	23 %	28 %
Andel piper feiet siste 2 år	0,22	0,22	0,21
Bygningsbranner siste to år	0,75	0,70	0,70

Kommuneindeksen som del av analysefasen i budsjettarbeidet – hva bør skje før sommerferien?

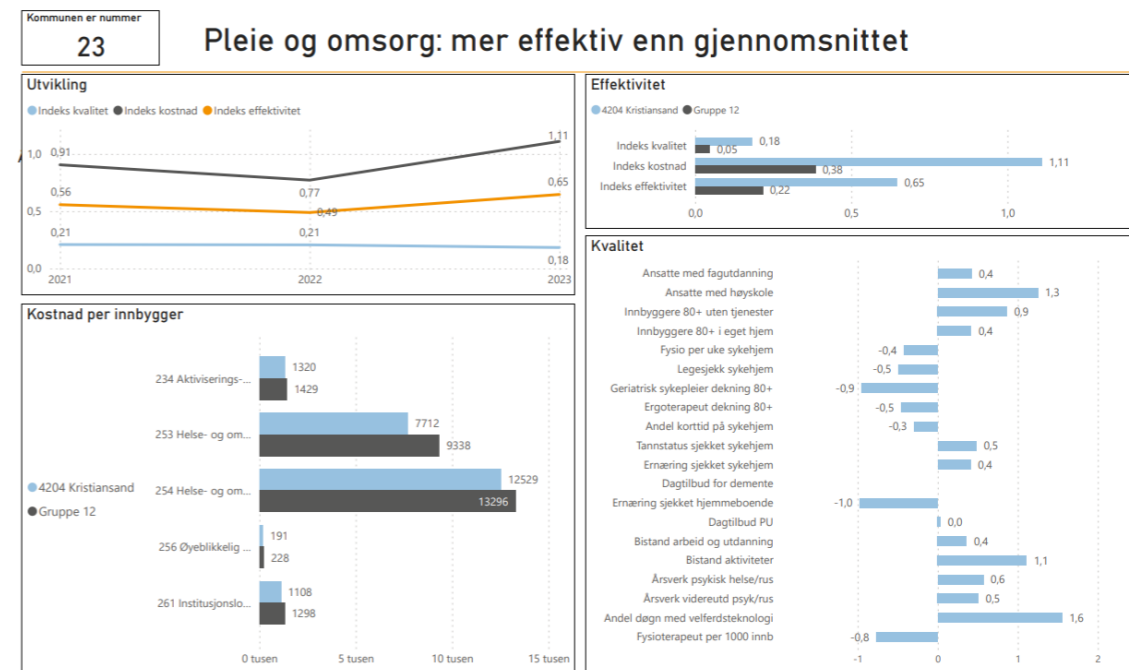
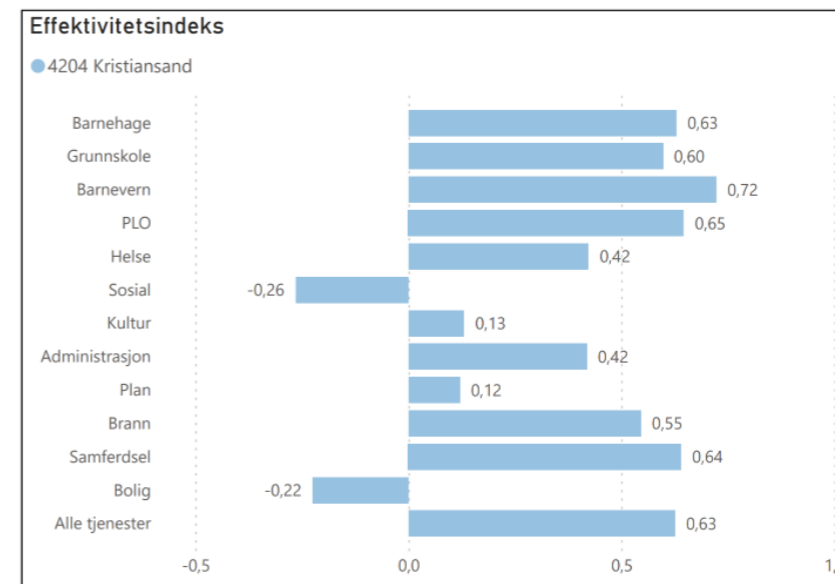

- ▶ Analysene bør koples til budsjettprosessen og et overordnet årshjul
- ▶ Analyse om våren: Viktig å sette av tid til analyse og utredning av nye løsninger
- ▶ Den viktigste utviklingen skjer på tjenestenivå – bruk datagrunnlaget aktivt
- ▶ Viktig å legge vekt på kvalitet/utbytte for brukerne, ikke bare på kostnader
- ▶ God kvalitet kan lønne seg, hvis man løser problemene.

Agenda Kaupang håper Kommuneindeksen for enkeltkommuner kan være til nytte for kommuneledere som vil forbedre resultatene

Hvordan få mest og best velferd ut av hver krone? Fokus på kunsten å levere tjenester med god kvalitet med lave kostnader

- ▶ Hva gjør kommunen for å levere bedre kvalitet?
- ▶ Hvordan vri tjenesten til mer tidlig innsats?
- ▶ Hvordan rekruttere tilstrekkelig kompetanse framover?
- ▶ Hvordan sikre en helhetlig boligutvikling som gjør de eldste innbyggerne mer selvhjulpne?

Hent tidligere rapporter på www.agendakaupang.no og gi oss gjerne kommentarer

- ▶ Norges best styrte kommuner (fjorårets rapport, Kommuneindeksen 2023 – resultater og metode)
- ▶ Kvalitetsindeksen - metodebeskrivelse
- ▶ Bestill rapport og presentasjon for din kommune for 2024 med fokus på effektivitet i 12 tjenesteområder:

▶ rune.holbaek@agendakaupang.no

▶ bjorn.brox@agendakaupang.no

AGENDA
KAUPANG

Agenda Kaupang bidrar til omstilling og utvikling av offentlig sektor. Vi bistår ledere og medarbeidere med faktabaserte beslutningsgrunnlag og effektivisering av prosesser. Agenda Kaupang gjennomfører analyser og rådgiving innen ledelsesutvikling, styring, økonomi, organisasjonsutvikling og digitalisering.

Kommuneindeksen
2024

4204
Kristiansand

AGENDA
KAUPANG